

načelno, pa i praktički, dobro će mu doći knjiga irskog Isusovca Lockingtona, što ju je preveo njemački Isusovac Lübke. To su zapravo predavanja, što su držana članovima družbe Isusove, pa se u javnosti obraćaju u prvom redu na dušobrižnike, katehete i propovjednike, i to nesamo radi njihove načelne orijentacije u tom pitanju, nego i gledom na praktičnu ličnu primjenu. Prvi je dio načelan, te raspravlja o harmonijskom uzgoju cijeloga čovjeka, uključivši dakle i razumnu brigu za tjelesne sile, koje treba da budu podesan i poslušan organ duševnih moći. U drugom se dijelu daje uputa, kako se može sve ovo praktički provesti.

4. Posebna je odlika ove »Építome Theologiae Pastoralis«, što je u glavnom kratka, prijegledna i sasvim savremena, gledom na novije odredbe sv. Stolice, kao i gledom na nove prilike u svijetu. Golemu je gradju auctor tako obradio, da najprije redom navodi crkvene odredbe, osobito crkveni zakonik, a onda daje i razvija »regulae pastorales«. U ova je dva sveska obradjena cijela pastoralka osim katehetike, retorike, Katoličke Akcije i vremenite uprave crkvenih dobara. Sve to ima sadržavati treći svezak, koji se nalazi u tisku. Kako se redovno ne upušta u pojedinosti, nego daje velika načela i zaokruženu cjelinu, osobito je podesna ova knjiga za prvi studij pastirskog bogoslovlja i praksu. A kako dosta opširno obradjuje upravo pitanja svećenikove ličnosti i ličnoga rada i odnosa, i to na osnovu opsežnog iskustva i često s dosta humora, koji kadgod probija, moći će knjiga u nekim partijama poslužiti i kao duhovno čitanje svećeniku, za njegovo lično praktično ravnanje.

Dr. Dragutin Kniewald.

1. **P. Moritz Meschler S. J. Das Exerzitienbuch des hl. Ignatius von Loyola. Dritter Band.** Freiburg, Herder. Str. 486.

2. **M. Kulunčić D. I. Život i nauka Isusa Krista. III. svezak.** Hrvatska knjižara. Split. Str. 628.

3. **Charles Grimaud: Aux fideles: »Ma« Messe.** Pierre Tequi, Paris, 1927. str. 262.

4. **Anselm Schott O. S. B. Das Messbuch der hl. Kirche.** Neubearbeitung, herausgegeben von Pius Bihlmeyer O. S. B. Zweihunddreissigste Auflage. Herder, Freiburg, 1927. str. 1044. Cijena vezano u platno s crvenim rubom RM 6.

5. **Joseph Weingartner: Marienverehrung und religiöse Kultur.** Herder, Freiburg. Str. 66. Cijena kart. RM 1.80.

6. **Joseph Kühnel: Von Gott und von uns.** Dritte Auflage. Freiburg. Herder 1927. str. 134, icijena RM 3.

1. Ovaj treći i zadnji svezak posmrtnog djela P. Meschlera o duhovnim vježbama sadržaje razmatranja drugog, trećeg i četvrtog tjedna. U mnogom se, kako je razumljivo, poziva na veliko Meschlerovo djelo: Das Leben Jesu. Samo su pojedina razmatranja iz pera drugih otaca Družbe Isusove. Ovim je sveskom dovršeno ovo djelo, koje će mnogo

ploda donijeti, jer će bez sumnje time biti osiguran na dulje vremena utjecaj solidnog, i potpuno ignacijanskog duha Meschlerova na duhovne vježbe.

2. Uz pouku o tri načina moljenja sadržaje ovaj svezak razmatranja za sve dane u poduhovsko doba. Uvodno donosi knjiga odobrenja i preporuke nadbiskupa zagrebačkog, beogradskog, te biskupa ljubljanskog, mariborskog i apostolskog administratora subotičkog. I mi toplo preporučamo svećenstvu ova razmatranja i gradju za propovijedi.

3. Pisac razgovijetno, lijepo i tačno razlaže katoličkim svjetovnjacima, da žrtva sv. mise nije njima nešto strano, nešto, u čemu oni ne sudjeluju aktivno, nego da vjernici, zajedno sa svećenikom, zapravo prinose novozavjetnu žrtvu kao članovi mističnoga tijela Isusova, kao članovi crkvene zajednice. Zato on i zove sv. Misu »moja misa« (meum ac vestrum sacrificium). Zatim prikazuje bitnost i učinke sv. mise za slavu Božju, naš kršćni duhovni napredak, pomoć dušama u čistilištu. Konačno daje uputu kako će vjernici najljepše i s najvećim uspjehom »celebrirati« svoju »misu«, t. j. aktivno sudjelovati kod sv. mise, liturgijskim načinom. — Ako i jest ovo izražavanje za nas ponešto čudno i neobično, doktrina je sasvim ispravna i čitavo će djelo s mnogo koristi čitati nesamo svjetovnjaci, kojima je u prvom redu namijenjeno, nego i svećenici, da u jednu ruku i sami osvježe u sebi pravi liturgijski duh molitve i celebracije, a u drugu ruku da potaknu svjetovnjake u propovijedima i mače, na liturgijsko moljenje sv. mise.

4. Poznati Schottov misal izlazi evo u njemačkom 33. izdanju. Dosad je štampan u 582.000 primjeraka. Nova je obradba u redakciji P. Bihlmeyera O. S. B. vrlo uspjeta. Osim kratkih uvoda u crkvenu godinu i njezina doba, te pojedine misne obrasce, nema mnogo bilježaka, pa se tako jače naglasuje sam liturgijski tekst, koji je štampan njemački i latinski u onim dijelovima, koji se pjevaju, kao i cijeli red i čin sv. mise, dok su oni tekstovi, koji se tiho mole (osim kanona) otisnuti samo njemački. Preveden je cijeli Rimski Misal, tek je poredak nešto drugačiji, nego u službenom liturgijskom izdanju, kako je naime podesnije za svjetovnjake. Šteta, što uvodne bilješke k misnim obrascima nisu uvijek istakle svu ljepotu i dubinu jedinstveno provedene liturgijske misli. No to može u svakom pojedinom slučaju opaziti tek sasvim specijalni stručnjak. Oprema je vrlo solidna i ukusna, pa i cijena nije prevelika (oko 100 dinara). Nadam se, da će biti doskora moguće, da i mi Hrvati dobijemo potpuni i u svemu prikladni prijevod Rimskog Misala, jer je prvo izdanje već sasvim raspačano, te se mnogo potražuje. Znači, da je i kod nas liturgijsko shvaćanje pobožnosti uhvatilo korijen.

5. Nije lako propovijedati o Majci Božjoj, jer se vrlo često o njoj propovijeda, a povjesnih podataka nemamo mnogo. Zato je kušao pisac da izbjegne onom nekom stereotipiranju ovih propovijedi, pa je nastojao prikazati, kako kult blažene Djevice djeluje i kako se izrazuje u čitavom životu Crkve, religijskom i kulturnom. Osim toga on se oslonio na sliku

Blažene Djevice od Luke Cranacha, koja je 1650. postavljena u crkvi u Innsbrucku, gdje je i održao ove propovijedi. Tu je zgodno prikazao ulogu bl. Djevice u našem vjerskom životu, ocrtao blagdane bl. Djevice, hodočašća, bl. Djevicu, kako je umjetnici slikaju i kako joj pjesnici pjesme pjevaju. Ne bi li možda i ovo bio jedan od puteva, da nestane propovijedi o »ružičk«, »ljubici«, »ljljanu« i t. d.? To su sve lijepe poredbe, ali, već preobične, pa i kad bi bile uvijek vrlo lijepo izvedene.

6. Vrlo lijepe i srdačne misli o Bogu i duši. Zapravo neki mozaik aforizama. Neki su teški i duboki, neki proživljeni, svi savremeni i prožeti vjerom. Vrlo prikladno duhovno čitanje.

Dr. Dragutin Kniewald.

»Križ na gori«. Glasilo slovenske katoliške mladine. Br. VI.-VII. 1926./27. Ljubljana.

Premda nerado, moram ipak naročito, zamoljen s prijateljske slovenske strane, upozoriti na pisanje »glasila katoliške slovenske mladine«: »Križ na gori« 1926./27., br. VI.-VII. Pod natpisom: »Una sancta« čitamo: »Po vojni se vedno bolj sliši klic: Nazaj k Kristusu, nazaj k prvotnemu krščanstvu, mir med krščanskimi veroispovedanji... Tudi med nas Slovence je prišel odmev tega klica v »Cirilometodijski ideji«... To je pa le en del one velike ideje, samo en del onega mogočnega akorda, da bomo vsi eno. Ne da bomo vsi člani ene vidne cerkve, ampak da bomo kot ljudje, kot kristjani člani mističnega kraljevstva Kristovega... da se v ta akord bode zil tudi spev onih, ki formalno ne pripadajo nobeni juridični cerkveni organizaciji... Hočemo pustiti svakemu njegovu cerkveno stališče popolnoma nedotaknjeno (Una Sancta). Nujnost je rodila tega klicarja... ki bo klical iz modernoga poganstva nazaj k pravemu preprostemu krščanstvu. Delovanje »Una Sancta« sloni na realnih tleh. Prevelika je razlika med »veselim oznanilom« (evangelje), ki je dejanje samo, in krščanstvom, ki je danes le preveč teorija sama, brneč zvon... Ne samo kongresi, akademije, vzhodni instituti ne bodo dovolj trdna podlaga za pravo zedinjenje s pravoslavnimi... doživetega krščanstva nam je treba predvsem zapadu. Kraljevstva Božjega ne samo v papirnem dvomesečniku, ampak predvsem v dejanjih. Pogrešena je smer gibanja med inteligenco, med laiki in kleriki. Ne spoznavanje vzhodne liturgije, ne dogmatično teoretiziranje o filioque in primatu, ampak bližanje in poživitev krščanstva bo vzklikla iz dejanj... zedinjenje pride iz mas. Krščanstvo, katerega nositelj bo masa, bo resnično doživeto in pravo... ne bo več papirnatih dogmatičnih borb... in Kristus bo vstal živ med nami, ne dokazan, ampak doživet. In tedaj je zedinjenje izvršeno in bomo vsi eno v molitvi, ki bo eno samo veliko dejanje... Ne kličite po eni cerkvi in eni veri!...« (Stražnji ognji, srednješkolska priloga Križa na gori, 1927., VI. VII. 58—60). Ako se mnogo toga, što se nalazi u ovom i u drugim svescima »Križa na gori« i njegovom srednješkolskom prilogu možda uzimalo kao neka mladenačka fantastična nebuloznost, neko pretjeravanje, skopčano s nepoznavanjem stvari